

Friday, Feb 19, 2016
SET
Open: 1,295.01
High: 1,320.23
Low: 1,278.48
Close: 1,319.19
Volume: 5,729,430
Open Interest: 92,8258
Settlement: 1,319.19
5.3502
3.5601
1.7901
62.6032

VERDIEN AV OLJEDIREKTORATETS DATA

Menon Economics & A-2 Norge

Sammendrag av Menon-publikasjon nr. 30/2023

Forord

På oppdrag for Oljedirektoratet har Menon Economics vurdert gevinster ved Oljedirektoratets datadelingsaktiviteter. Målet med oppdraget har vært å illustrere hvilken verdi som tilfaller ulike aktørgrupper og gjennom hvilke mekanismer. Oppdraget har vært et viktig steg i å videreutvikle metodikk for å vurdere effekten av datadeling, som er en viktig politisk prioritet.

Analysen har vært ledet av Caroline Wang Gierløff og Glenn Widenhofer, med Live Nerdrum og Linn Skyum som prosjektmedarbeidere. Elin Fjørtoft fra A-2 Norge har bidratt med god sparring. Kaja Høiseth-Gilje har vært prosjektets kvalitetssikrer.

Menon Economics er et forskningsbasert analyse- og rådgivningsselskap i skjæringspunktet mellom foretaksøkonomi, samfunnsøkonomi og næringspolitikk. Vi tilbyr analyse- og rådgivningstjenester til bedrifter, organisasjoner, kommuner, fylker og departementer. Vårt hovedfokus ligger på empiriske analyser av økonomisk politikk, og våre medarbeidere har økonomisk kompetanse på et høyt vitenskapelig nivå.

Vi takker Oljedirektoratet for et spennende oppdrag. Vi takker også alle intervjuobjekter for gode innspill underveis i prosessen. Forfatterne står ansvarlig for alt innhold i rapporten.

Mars 2023

Glenn Widenhofer

Prosjektleder

Menon Economics

Caroline Wang Gierløff

Prosjekteier og ansvarlig

Menon Economics

Bakgrunn og rammeverk

Datadeling og Oljedirektoratets rolle som forvalter av data

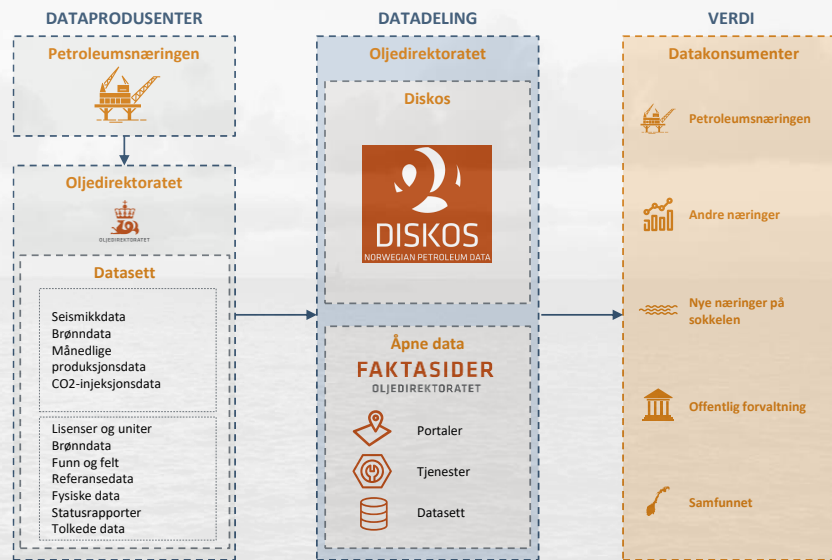
Fremveksten av dataøkonomien forventes å bli en viktig driver for økonomisk vekst. I Data som ressurs, Meld. St. 22 (2020–2021), anslås det at norsk dataøkonomi kan utgjøre en årlig verdiskaping tilsvarende 300 milliarder kroner og to hundre tusen arbeidsplasser (beregninger hentet fra Menon-rapport 88/2019), om forholdene legges til rette. At norske virksomheter har prioritert og tilgjengeliggjort sine data vil være et viktig bidrag til å få fart på dataøkonomien.

Oljedirektoratet er en offentlig virksomhet som i flere år har vært en del av dataøkonomien og en bidragsyter til utviklingen av petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Oljedirektoratets hovedmål er å bidra til størst mulige verdier for samfunnet fra olje- og gassnæringen gjennom en effektiv og forsvarlig ressursforvaltning. Dette skal gjøres gjennom fire roller hvor en av rollene er å ha:

«... nasjonalt ansvar for data fra norsk kontinentalsokkel. Våre data, oversikter og analyser utgjør et viktig faktagrunnlag for næringen og samfunnet for øvrig.»

Rammeverk

Gjennom å forstå datadeling som en verdikjede hvor gevinster skapes av datakonsumenter gjennom bruk av data, har vi vurdert verdien av Oljedirektoratets rolle som dataforvalter og –deler:

Metodikk og hovedfunn

I henhold til det metodiske rammeverket, har vi med utgangspunkt i datakonsumenter, kartlagt bruk og gevinster knytter til Oljedirektoratets dataforvaltning og –deling. Vi identifiserer verdi gjennom tids- og kostnadseffekter, kvalitetseffekter og gjennom innovasjon og nyskaping som den delte data legger til rette for, men som ikke ville skjedd i fravær av tilgjengeliggjøringen av data. Oppsummert i punkter nedenfor er våre hovedfunn fra verdien av Oljedirektoratets dataforvaltning og -deling for brukerne og samfunnet:

Rettighetshavere og operatører oppnår anslåtte **årlige gevinster tilsvarende 1,5 milliarder kroner i tids- og ressursbesparelser samt innovasjoner** og nyskaping knyttet til Oljedirektoratets data

Oljedirektoratets data brukes til en rekke formål og vurderes i svært stor grad som et **fortrinn for norsk petroleumsnæring** av brukere

Oljedirektoratets dataforvaltning omtales av næringen som en viktig **innsatsfaktor i videreutvikling av norsk petroleumsideindustri**

Oljedirektoratets data forventes å **spille en særskilt viktig rolle i å tilrettelegge for og bidra til hurtigere utvikling av nye næringer på norsk sokkel**, herunder særskilt knyttet til karbonlagring og havbunnsmineraler

Verdien av Oljedirektoratets data

- I tabellen til høyre er beregninger og vurderinger rundt verdien av Oljedirektoratets data oppsummert for de ulike brukergruppene utredet.
- Vi finner størst grunnlag for å vurdere, samt størst forventet verdi, hos petroleumsnæringen, som følger naturlig av datatypene som ligger til grunn. Jo lengre 'unna' petroleumsnæringen en brukergruppe er, jo mindre tydelig blir årsak-virkningssammenhengene og den forventede verdien.
- Oljedirektoratets data identifiseres som en viktig innsatsfaktor i videreutviklingen av norsk petroleumsideindustri og forventes å spille en særskilt viktig rolle i å tilrettelegge for å bidra til hurtigere utvikling av nye næringer på norsk sokkel. Disse næringene forventes å spille ulike viktige roller i den grønne omstillingen.

Forutsetninger for beregninger og vurderinger

- For å vurdere gevinster ved Oljedirektoratets datadeling, herunder spesielt tids- og ressursbesparelser og kvalitetsgevinster, har vi bedt respondenter i spørreundersøkelser og intervjuer vurdere hva de ville gjort i fravær av tilgang på Oljedirektoratets data, og følgelig hvilke implikasjoner det ville hatt for dem.
- Vi forutsetter at en aktør enten ville *fremskaffet* lik, eller tilsvarende data selv, *anskaffet* det fra en tredjepart, eller *latt være å benytte* dataen eller tilsvarende data. Dette er det vi omtaler om referansebanen, eller nullalternativet.

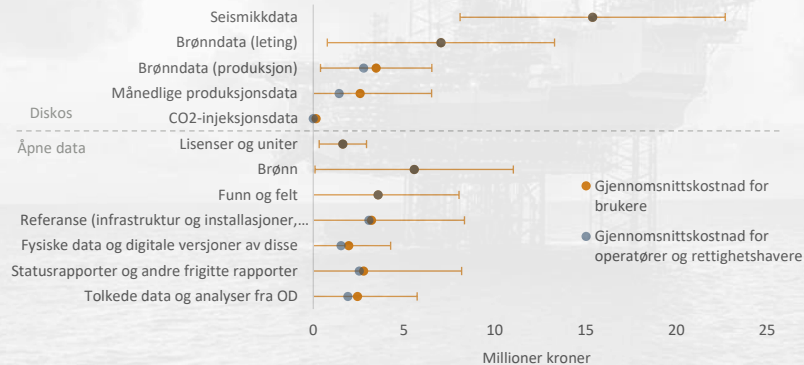
Aktørgruppe	Tids- og ressursbesparelser	Kvalitetsgevinster	Innovasjon, nyskaping og øvrige virkninger
	1,5 milliarder kroner i årlig verdi, samt store kvalitetsgevinster for petroleumsnæringen		
Petroleumsnæringen	Svært store tids- og ressursbesparelser Oljedirektoratets datadeling er estimert å spare <i>rettighetshavere og operatører for 1 321 millioner kroner årlig</i> . Diskos: 257 – 1 255 mnok/år Åpne data: 12 – 1 312 mnok/år	Store kvalitetsgevinster I fravær av Oljedirektoratets data, ville <i>41 prosent av rettighetshavere og operatører i stor grad opplevd dårligere eller vesentlig dårligere kvalitet i sin oppgavegjennomføring</i> . Diskos: 36 % Åpne data: 43 %	Store positive innovasjons- og nyskapingseffekter Oljedirektoratets data er estimert å bidra til innovasjon og nyskaping for <i>rettighetshavere og operatører tilsvarende 147 millioner kroner årlig</i> .
Andre næringer	Tids- og ressursbesparelser Oljedirektoratets åpne data sparer en begrenset andel aktører innen rådgivnings- og analysenæringer for tid og ressurser.	Kvalitetsgevinster En opplevd kvalitetsgevinst for øvrige næringer knyttet til <i>tilgjengeligheten av åpne data, i stor grad fremfor faktisk bruk</i> .	Innovasjons- og nyskapingseffekter Oljedirektoratets åpne data har bidratt til en <i>håndfull bedrifter</i> , samt utvikling av tjenester som ikke ville kunne blitt utviklet foruten de åpne dataene.
Nye næringer på sokkelen	Potensiale og tilrettelegging for verdi		
Karbonlagring	Tilrettelegging for en ny næring		
	Nye aktører som skal jobbe med CO ₂ -lagring på havbunnen, er avhengig av <i>delt data</i> , ellersom data som benyttes for å forstå havbunnen er kostbar. Avhengig av potensialet for lagring på norsk sokkel (ODs CO ₂ -atlas anslår 80 milliarder tonn karbondioksid), og utviklingen av næringen kan næringen i Norge utgjøre en verdiskaping på 6-20 milliarder kroner årlig fra 2050.		
Havvind	Potensiale for tids- og ressursbesparelser, kvalitetsgevinster og verdiskaping på sikt En norskbasert industri innen flytende havvind er estimert til generere totale verdiskapingseffekter (inkludert ringvirkninger) på mellom 15,6 og 69,9 milliarder kroner i 2050 (Menon, 2022). Per nå ser havvindaktører begrenset bruk av dataen som deles av Oljedirektoratet, men utelukker ikke at det kan foreligge nyttig innsikt og tids- og ressursbesparelser knyttet til a) kartlegging av områder i offentlig regi, b) testing og kartlegging for havvindutbyggere og c) Oljedirektoratets tilrettelegging for samarbeid og datadeling mellom aktører i næringen. Spørreundersøkelsen viser også at enkelte eksisterende datasett har stor interesse blant aktører som driver med havvindrelatert aktivitet.		
Havbunnsmineraler	Tilrettelegging for en ny næring Oljedirektoratet samler inn og tilgjengeliggjør kostbare data fra arbeidet sitt med å kartlegge de kommersielt mest interessante mineralforekomstene på norsk sokkel. Det økonomiske potensialet fra havbunnsmineraler er stort, men usikkert. Sulfidforekomster på norsk sokkel har en anslått in-situ verdi på totalt 680 milliarder kroner, og Oljedirektoratets nyeste vurderinger tilsier at verdien også kan være langt større enn dette. Rystad har estimert at havbunnsmineralindustrien har et årlig verdiskapingspotensial på opp mot 190 milliarder norske kroner i 2050, og kan skape arbeidsplasser tilsvarende 21 000 årsverk.		
Offentlig forvaltning	Effektivisert samhandling om havets ulike næringer og prioriteringer Oljedirektoratets deling av data gjennom effektive brukergrensesnitt bidrar til effektivisert samhandling med høy kvalitet, herunder spesielt opp mot øvrig offentlig forvaltning med interesse i havforvaltningen og finansiell styring, samt klima- og miljøvurderinger.		
Samfunnet for øvrig	Økt tillit i samfunnet og skattegevinster Tillit i samfunnet som bygges opp gjennom åpenhet og kunnskapsutvikling. Innovasjons- og verdiskapingseffekter bidrar til skattefinansieringsgevinster som kommer det øvrige samfunnet til gode.		

Rettighetshavere og operatører er brukergruppen som har størst gevinster

Tids- og ressursbesparelser

For rettighetshavere og operatører estimerer vi basert på utvalget vårt en gjennomsnittlig tids- og ressursbesparelse på 46 millioner kroner årlig per selskap, på tvers av datatyper. For alle rettighetshavere og operatører i populasjonen impliserer dette en samlet **årlig besparelse på 1 321 millioner kroner**. Estimerte tids- og ressursbesparelser per datatype er gjengitt nedenfor.

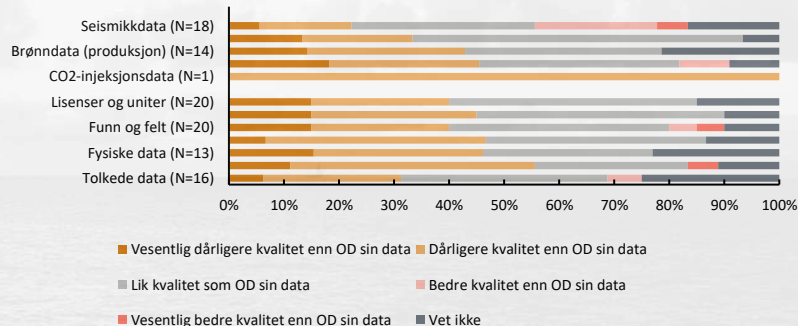
Gjennomsnittskostnad ved fravær av ulike datatyper for operatører og rettighetshavere. Usikkerhetsspenn tilsvarer ett standardavvik.

Kvalitetsgevinster

I tillegg til tids- og ressursbesparelser, trekker aktører fra petroleumsindustrien frem en rekke kvalitetsgevinster som følge av at Oljedirektoratet deler data med næringen. Kvalitetsvurderinger i fravær av Oljedirektoratets data er gjengitt nedenfor. Merk at kvalitetsendringer må sees i lys av fremskaffelses-, anskaffelses- og driftskostnadene lagt til grunn av respondentene.

Petroleumsnæringens vurdering av kvalitetsendringer i oppgavegjennomføring og drift i fravær av Oljedirektoratets datadeling.

Økt verdiskaping gjennom innovasjoner og nyskaping: Om vi legger til grunn fordelingen estimert i rapporten om Norges dataøkonomi og antar at estimatet vårt for tids- og ressursbesparelser for rettighetshavere og operatører utgjør 90 prosent av samlet verdi av dataen, gir dette innovasjons- og nyskapingseffekter tilsvarende 10 prosent av totalen - **147 millioner kroner årlig**. I tillegg bør det påpekes at enkeltfunn av olje- og gassfelt kan gi svært store økonomiske verdier. Avhengig av hvilken referansebane som legges til grunn (hvorvidt samme funn ville blitt gjort, men at det ville tatt lenger tid eller at funnet aldri ville bli gjort), kan verdien av Oljedirektoratets datadeling være svært stor, og langt større enn anslagene gjengitt.

OLJEDIREKTORATET

